

Een weinig bekend Hoekje van mooi Nederland.

van de Bantamsche bergen Karang en Poelasari loopt een dergelijk verhaal.

Het ware ook vreemd en niet wel verklaarbaar waartoe men hier, te midden van heuveltoppen, er nog een zou zijn gaan maken, en er valt niet aan te twifelen of Janssen slaat den spijker op zijn kop, als hij zegt dat de natuur dezen berg in een ronde gedaante heeft gevormd en dat hij door menschenhanden nog meer in die gedaante is gewijzigd.

Den germaanschen voorvaderen strekte de berg tot offer- en vergaderplaats, en zijn dubbele grachten en wallen mogen wel in eersten, min ontwikkelde aanleg door hen gemaakt zijn. Men zie over deze aangelegenheid Ter Gouw's boekje, getiteld: „De Gilden”. Den Romeinen diende de berg, toen Drusus hen aanvoerde, tot spieplaats, te doeltreffender doordat zij er een wachttoren op hadden gesticht. En gelijk er geen door hen bewoond geweest zijnd punt na hun val onbenut werd gelaten, zoo liet men ook dezen heuvel niet ongebruikt

liggen. Toen hij — tengevolge eener broederdeeling in de graafschap Zutphen — met het omliggende land aan Constantijn van Millingen werd toegewezen (vóór 1064), betrok deze zijn top als woonplaats, waarvan deze nieuwe heer den naam ontving van „Heer van den berg”, en de heuvel dien van „Berg van den heer”, welke naam bij het betrekken door zijn nazaten van een grooter slot in de vlakte op dat slot overging, en alzoo eigen is geraakt aan het nog heden als zoodanig bekende buurstadje 's-Heerenberg. Van toen

af diende de woonstede op den berg tot jacht- en lustslot, en neemt men nu in acht, dat — volgens onderzoekingen van J. Anspach — de oudste thans bekende schrijfwijze van 's bergs naam is „Monferande”, dan komt mij de beteekenis daarvan voor eenvoudig en zeer zinnig zooveel te wezen als „Mijn lustwarand”.

En wel terecht noemde zijn toenmalige eigenaar hem zoo, want nu nog — zoo lang nadat de rechten van het uitgestorven huis Berg overgegaan zijn in de handen der vorsten

van Hohenzollern — nu nog is de berg, dicht gehuld in zijn wade van nagenoeg enkel beukenloover, een ware lustwarand.

Het is dat exclusieve beukenloof, zich van alle omringende en verder verwijderde toppen slechts hier en hier alleen vertoonend, dat den berg zoo'n kenbaar uiterlijk geeft. Maakt het dat hij van heinde en verre er zich duidelijker door vertoont dan die andere toppen; ook vertoont hij er zich frischer en vooral grooter door. Nu, met zijn bladerpluimen uit het omringende naaldhout oprijzend, nog meer dan voorheen, toen de Beek-

OPGANG VAN DEN MONFERLAND BERG.

sche „gilde schryver en custer” F. Haffkenschyd in zijne boeken de volgende aantekening maakte, waaruit men zich den vroegeren toestand zoo goed kan voorstellen: „N.B. Ook is in het selfde jaar [1795] de Bergse Bosschen, die seer complezant van Bueke en Eyke boomen waaren in het geheel verruweneert en op stompen geset, en veel wilde Hertten waaren daar in, soo dat ickse wel met vijf-en-twintig aan een trop hebbe gesien, maar als doen ook alle verdweenen dat men nu geen meer siet.” Langs de zoomen der wegen om het Monferland